

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от

Иван Кондов - министър на външните работи

Относно: *проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, приета с Постановление № 198 на Министерския съвет от 2011 г. (обн., ДВ, бр. 55 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2014 г., бр. 57 от 2015 г., бр. 5 и бр. 27 от 2019 г., бр. 62 от 2021 г., бр. 36 от 2022 г.)*

**Уважаеми господин министър-председател,
Уважаема госпожо заместник министър-председател,
Уважаеми госпожи и господа министри,**

В съответствие с чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА) внасям за разглеждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, приета с Постановление № 198 на Министерския съвет от 2011 г. (обн., ДВ, бр. 55 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2014 г., бр. 57 от 2015 г., бр. 5 и бр. 27 от 2019 г., бр. 62 от 2021 г., бр. 36 от 2022 г.).

Визовата политика е важен инструмент за улесняване на туризма и бизнеса, като същевременно спомага за отстраняване на рисковете за сигурността и на риска от незаконна миграция към ЕС. Общата визова политика следва да допринесе за генерирането на растеж и да бъде съгласувана с другите политики на Съюза, свързани с външните отношения, търговията, образованието, културата и туризма.

Промените, които се предвиждат в Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР), произтичат от Решение (ЕС) 2024/210 на Съвета от 30 декември 2023 година относно пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген в Република България и в Румъния.

В Приложения „А“ и „Б“ към горепосоченото Решение се съдържа списък на разпоредбите в достиженията на правото от Шенген по смисъла на чл. 4, пар. 2 от Акта за присъединяване от 2005 г., които са приложими за България и за Румъния помежду им и в отношенията им с държавите членки, прилагащи изцяло достиженията на правото от Шенген, както и с асоциираните към Шенгенското пространство държави Исландия, Княжество Лихтенщайн, Кралство Норвегия и Конфедерация Швейцария. Един от изброените актове, който считано от 31 март 2024 г. е директно приложим в цялост от България, е Регламент (ЕО) № 810/2009 на

Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс).

Следва да се има предвид, че преди приемането на Решение (ЕС) 2024/210 на Съвета, Република България осъществяваше постоянен процес по хармонизация на националното законодателство с шенгенските изисквания, които целяха да потвърдят, че страната ни е готова да изпълнява в цялост достиженията на разпоредбите на правото от Шенген.

Регламентите, като източник на производно право на ЕС, са пряко приложими и са задължителни за държавите членки в своята цялост. Те пораждат задължение за своите адресати да ги изпълняват, без да изискват приемане на нарочен акт, който да въвежда предписаното от тях в националния правен ред.

Във връзка с горното, част от настоящите промени в НУРИВОВР представляват редакции от правно-техническо естество и са в съответствие с изискванията на чл. 40 и 41 от Указ № 883 за прилагане на Закона за нормативните актове (Обн. - ДВ, бр. 39 от 1974 г.; изм. и доп., бр. 46 от 2007 г.).

В допълнение към споменатите до момента обстоятелства, основаната част от промените целят НУРИВОВР да е в съответствие с разпоредби от Визовия кодекс, като:

- във вътрешноправната уредба за пръв път се упоменава издаването на виза с ограничена териториална валидност по чл.2, т. 4 от Визовия кодекс, която е валидна за територията на една или няколко държави-членки, но не за всички държави-членки, както и изключенията, в които такава виза може да бъде издадена;

- въвежда се изискване и в Наредбата длъжностните лица в задграничните представителства на Република България да извършват проверка дали при приемане на документите са спазени условията на чл. 5 от Визовия кодекс относно определяне на компетентна държава за разглеждането на заявление за издаване на единна виза и за вземането на решение по него;

- в изключенията, в които може да се издаде виза на границата, се въвежда, че при нейното издаване компетентните длъжностни лица следва да изпълняват изискванията на чл. 35 и 36 от Визовия кодекс;

- в НУРИВОВР се въвеждат и хармонизираните списъци на придружаващите заявления за издаване на виза документи. Същите се изготвят от консулствата на държавите членки на Европейския съюз и асоциираните към Шенген държави в дадено място. Решенията за изпълнение, с които се установяват хармонизирани списъци на придружаващите документи, се приемат от Европейската комисия и са правно обвързващи за държавите членки. Придружаващите документи се предоставят с цел съответните органи да могат да преценят дали кандидатът отговаря на условията за влизане и да преценят евентуалния риск от незаконна имиграция и/или рисковете за сигурността. Хармонизираните списъци на придружаващите документи не се прилагат за членове на семейството на граждани на ЕС, които не са граждани на ЕС, обхванати от Директива 2004/38/ЕО, нито за членове на семействата на бенефициери по Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия;

- в чл. 22 от НУРИВОВР се добавя уточнението, че таксите за визи не се събират единствено по реда на Тарифа № 3 за таксите, които се събират за консулско обслужване в системата на Министерството на външните работи по Закона за държавните такси, но и съгласно Визовия кодекс, където в чл. 16, т. 1 на общностно ниво е определена таксата за визи за краткосрочно пребиваване, която е единна за всички държави членки на Шенгенското пространство;

- в Наредбата се въвеждат и основанията за анулиране или отмяна на издадени визи по чл. 34 от Визовия кодекс. По правило визата се анулира от компетентните органи на държавата членка, която я е издала. Визата може да бъде анулирана и от компетентните органи на друга държава членка, като в този случай органите на държавата членка, издали визата, се уведомяват за това анулиране.

При спазване на разпоредбите на Визовия кодекс компетентните български органи, които могат да анулират или отменят визи за краткосрочно пребиваване или визи с ограничена териториална валидност, са задграничните представителства на Република България, които са издали визата, както и полицейските органи на Главна дирекция „Гранична полиция“ на граничните контролно-пропускателни пунктове;

- в Наредбата се въвежда и основание за удължаване на срока на валидност на издадена виза по чл. 33 от Визовия кодекс. В случай че титуляр на виза, който вече се намира на територията на държавите членки, не може да я напусне преди изтичане на срока на валидност на неговата виза поради непреодолима сила, причини от хуманитарен характер или поради сериозни лични причини, той следва да отправи искане за удължаване на срока на валидност на визата до компетентните органи на държавата членка, в която той се намира, дори ако това не е държавата членка, чието консулство е издало визата.

Срокът на валидност на издадена виза и/или продължителността на разрешения престой се удължава, ако компетентният орган на държавата членка сметне, че титулярят на визата е представил доказателство за непреодолима сила или за причини от хуманитарен характер, които го възпрепятстват да напусне територията на държавите членки преди изтичането на срока на валидност или на разрешената с визата продължителност на престоя.

Компетентният български орган, който удължава срока на валидност на издадена виза, са службите за административен контрол на чужденците;

- в чл. 34 от НУРИВОВР се въвежда разграничение относно формулярите за отказ за издаване на виза. Считано от 31 март 2024 г., визите за краткосрочен престой се отказват съгласно формуляра по Приложение VI към чл. 32 от Визовия кодекс. Със същия формуляр и на същото основание се отказва издаването на виза и на членовете на семейството на гражданин на Европейския съюз, на държава от Европейското икономическо пространство и на Конфедерация Швейцария и на членове на семейството на граждани на Обединеното кралство, които се ползват от правата, предвидени по Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна

енергия. Поради това обстоятелство приложение № 8 към сегашния чл. 34, ал. 2 от НУРИВОВР се предвижда да бъде отменено.

Променя се формулярът по приложение № 7, който се връчва само на кандидатите за виза за дългосрочно пребиваване. Основанията за отказ за визите за дългосрочно пребиваване (тип „D“) са регламентирани в Закона за чужденците в Република България;

- в Наредбата се въвеждат и разпоредби от друг акт на ЕС, който също от 31 март 2024 г. е директно приложим – Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 година относно Визовата информационна система (ВИС) и обмена на данни между държави-членки относно визите за краткосрочно пребиваване (Регламент за ВИС), и по-специално – относно свързването и групирането на предходни заявления. Компетентните лица в задграничните представителства ще трябва да свързват всяко ново заявление с предишното на същия кандидат, тъй като това е едно от основните задължения на хармонизираната шенгенска визова процедура. Групирането на заявленията се отнася за семейства и кандидати, пътуващи заедно.

Друга част от промените в НУРИВОВР са свързани с национални процедури и по-специално:

- за пръв път във вътрешноправната нормативна уредба се въвежда образец на заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (тип „D“). До този момент задграничните представителства на Република България използват един и същ формуляр както за визите за краткосрочно пребиваване (тип „C“), така и за визите за дългосрочно пребиваване (тип „D“). На 28 юни т.г. влезе в сила новият единен образец на заявление за издаване на шенгенска виза по Приложение 1 към чл. 11 от Визовия кодекс и консулските служби в чужбина го прилагат. Същевременно, същият е неприложим за визите тип „D“, които са национални визи и са за престой над 90 дни на територията на страната. Основанията за получаване на виза „D“ са различни и са посочени в Закона за чужденците в Република България;

- предвижда се създаването на правна възможност външните доставчици на услуги да събират биометрични данни на кандидатите за визи за дългосрочно пребиваване (тип „D“) в държавите, в които има сключени договори за представителство. По този начин ще бъдат облекчени най-натоварените задгранични представителства на Република България, които обработват голям брой визови заявления и чийто задължения значително нараснаха след 31 март 2024 г. Това ще доведе до ускоряване на административното обслужване на кандидатите за визи чрез разширяване на възможностите за подаване на заявления за визи за дългосрочно пребиваване.

Проектът на акт е свързан с изпълнение на актове на Европейския съюз, но съгласно §1, т.5 от Допълнителните разпоредби на Постановление № 85 на Министерския съвет от 17.04.2007 г. за координация по въпросите на Европейския съюз (загл. изм. - ДВ, бр. 65 от 2010 г., в сила от 20.08.2010 г.) не се прилага справка за съответствие с европейското право, тъй като с постановлението не се приемат мерки на национално ниво в резултат на директива на Европейския съюз.

Проектът на Постановление на Министерския съвет не е свързан с разходването на допълнителни средства от бюджета на Министерство на външните работи, като не са необходими допълнителни разходи /трансфери/ и други плащания, които се предлага да бъдат одобрени по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет или по сметка за средства от Европейския съюз, за сметка на бюджети по държавния бюджет. Към предоставените материали е приложена и финансова обосновка съгласно приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от УПМСНА.

Проектът на акт е публикуван на официалната интернет-страница на Министерството на външните работи и на Портала на Министерския съвет за обществени консултации. В съответствие с чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове по проекта на постановление са проведени обществени консултации.

В изпълнение на чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове е извършена частична предварителна оценка на въздействието на проекта на Постановление.

**Уважаеми господин министър-председател,
Уважаема госпожо заместник министър-председател,
Уважаеми госпожи и господа министри,**

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от УПМСНА, предлагам Министерският съвет да обсъди и приеме представения проект на Постановление за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, приета с Постановление № 198 на Министерския съвет от 2011 г. (обн., ДВ, бр. 55 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2014 г., бр. 57 от 2015 г., бр. 5 и бр. 27 от 2019 г., бр. 62 от 2021 г., бр. 36 от 2022 г.).

Приложения:

1. Проект за Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет;
2. Одобрена финансова обосновка;
3. Частична предварителна оценка на въздействието и становище на дирекция „Модернизация на администрация“;
4. Справка за получените съгласувателни становища;
5. Проект на Съобщение за СМО.

С УВАЖЕНИЕ,

/ П /

**ИВАН КОНДОВ
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ**